

**DEPARTAMENT
DE CULTURA I MITJANS
DE COMUNICACIÓ****ACORD**

GOV/100/2010, de 25 de maig, pel qual es reclassifica com a festa patrimonial d'interès nacional les Festes de Santa Tecla de Tarragona.

Atès l'Acord de Govern de la Generalitat de Catalunya de 6 de febrer de 1996, pel qual es va declarar festa tradicional d'interès nacional les Festes de Santa Tecla de Tarragona (Resolució de 13 de febrer de 1996, DOGC núm. 2177, de 4.3.1996).

Atesa la disposició addicional del Decret 389/2006, de 17 d'octubre, del patrimoni festiu de Catalunya, que disposa que el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació ha de revisar les declaracions de festes tradicionals d'interès nacional declarades en el moment de l'entrada en vigor del Decret i, si escau, tramitar la seva reclassificació en alguna de les categories previstes en l'article 3.1 mitjançant el procediment que estableixen els articles 14 i 15 de l'esmentat Decret.

Atesa la Resolució del conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació, de 8 de gener de 2010, per la qual s'incoa expedient per a la reclassificació com a festa patrimonial d'interès nacional les Festes de Santa Tecla de Tarragona.

Atès que el Consell de la Cultura Popular i Tradicional va emetre el 18 de gener de 2010 informe favorable sobre l'expedient de reclassificació, amb especial menció al Magí de les Timbales, als Gegantons Negritos, als Gegants Moros, als Gegants Vells, als Nanos Vells, al ball de bastons, als castells amb esment específic als pilars caminant i els tocs de campanes;

Vistes les al·legacions presentades per les entitats interessades, les quals han estat favorables a la reclassificació;

D'acord amb l'article 6 de la Llei 2/1993, de 5 de març, de foment i protecció de la cultura popular i tradicional catalana i de l'associacionisme cultural, i l'article 15 del Decret 389/2006, de 17 d'octubre, del patrimoni festiu de Catalunya;

A proposta del conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació, el Govern

ACORDA:

- 1 Reclassificar com a festa patrimonial d'interès nacional les Festes de Santa Tecla de Tarragona i definir-ne les característiques, que consten a l'annex.
- 2 Inscriure la reclassificació de la festa al Catàleg del Patrimoni Festiu de Catalunya.
- 3 Publicar íntegrament aquest Acord al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, de conformitat amb el que preveu l'article 15.2 del Decret 389/2006, de 17 d'octubre, del patrimoni festiu de Catalunya i notificar-lo a les persones o entitats responsables de l'organització de la festa o dels elements, a l'ajuntament i al consell comarcal corresponents.
- 4 Contra aquest acord, que exhaureix la via administrativa, es pot interposar recurs potestatiu de reposició davant el Govern de la Generalitat de Catalunya en el termini d'un mes, o bé recurs contenciós administratiu davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en el termini de dos mesos, a comptar, en tots dos casos, des de l'endemà de la publicació al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* o des de l'endemà de la corresponent notificació.

Barcelona, 25 de maig de 2010

LAIA BONET RULL
Secretària del Govern

ANNEX

Característiques de la festa

Les Festes de Santa Tecla de Tarragona tenen el seu origen com a festa popular en una gran processó celebrada el 1321 per rebre la relíquia del braç de Santa Tecla que arribà a la ciutat de Tarragona per intercessió del rei català Jaume II.

L'estructura bàsica de la festa, documentada el 1370 a les *Ordinacions de Santa Tecla*, inclou molts dels rituals festius que encara avui es realitzen a Tarragona: la cercavila de la vigília, l'anada i tornada d'ofici i la processó del Braç de Santa Tecla, essent aquesta darrera ja documentada l'any anterior, el 1369.

El seguici popular és el conjunt de danses, bèsties, entremesos, representacions al·legòriques, balls parlats i músics populars, que protagonitzen les Festes de Santa Tecla des del segle XIV. A finals del segle XVIII s'integraren nous elements a la festa: els castells, les matinades, el castell de focs i el cant de goigs a la catedral i l'aparició del Magí de les Timbales, que esdevindrà figura emblemàtica del seguici. La supressió del caràcter festiu de la jornada de la Santa (1911-17) i la guerra civil van suposar un retrocés en la celebració de les Festes i en alguns casos la desaparició d'algun element. A partir dels anys vuitanta del segle XX, l'arribada dels ajuntaments democràtics va significar la recuperació de la festa tal com se celebra en l'actualitat, conjugant els elements tradicionals amb noves activitats festives i amb un fort arrelament popular.

En conjunt, les Festes de Santa Tecla són, actualment, la suma de diverses etapes cada una de les quals ha anat aportant uns determinats elements que han esdevingut tradicionals i que han contribuït a la conformació d'una festa que, a partir d'un eix central, consolida un ritu nou i vell alhora.

Les Festes de Santa Tecla, festa gran de la ciutat de Tarragona, tenen lloc al voltant de la data del 23 de setembre, jornada central de la celebració i diada de la patrona de la ciutat. La festa té onze jornades repartides en deu dies, cadascun anunciat per les matinades, i una nit completa, la del 22 al 23 de setembre. Les festes comprenen multitud d'activitats organitzades per nombrosos col·lectius ciutadans, alhora que el seguici popular i els castells són els elements associatius i identificadors de la col·lectivitat, així com l'eix vertebrador de la celebració.

Actualment el seguici està compost pels elements següents: St. Miquel i Diables (Ball de Diables), els Gegants Negrits, el Gegants Moros i el Gegants Vells; els Turcs i cavallets, els Nanos Vells i els Nanos Nous, el Drac de Sant Roc, el Bou, la Víbria, l'Àliga, la Mulassa, la Cucafera i el Lleó; el ball de bastons, el ball de Pastorets, el ball del Patatuf, el ball dels Cercolets, el ball de Gitanes, el ball dels Valencians i el ball de Cossis. La Moixiganga, els Set pecats capitals, el ball de Joan de Serrallonga i el ball de Dames i Vells; els castells; juntament amb les formacions musicals, entre elles les protocol·làries: la cobla de ministrers del Consell Municipal, els trompeters municipals i el Magí de les Timbales o timbaler municipal. Altres elements singulars de les festes són les campanes i els seus tocs festius i les manifestacions pirotècniques: les Tronades, les Entrades, el castell de focs i la traca amb la glòria a Santa Tecla.

Hi ha elements que degut a la seva llarguíssima continuïtat i gràcies al treball de generacions successives de tarragonines i tarragonins que els han perpetuat fins als nostres dies, mereixen una menció especial. Són els següents:

El Magí de les Timbales és l'únic timbaler supervivent dels tres jocs de timbalers del municipi que, juntament amb els trompeters, anaven a cavall anunciant la festa. La primera notícia d'un timbaler municipal és del 1383, integrat en la cobla de ministrers del Consell Municipal. Aquest timbaler a cavall participa en el seguici almenys des del 1514. No és fins la segona dècada del XIX que aquest personatge rep

el nom de Magí, adoptant el nom de la persona que l'interpretava. Aquest personatge llueix una dalmàtica amb l'escut de la ciutat i un barret amb una ploma.

Els Gegants: la primera referència que es té d'un gegant a Tarragona es remunta al 1425. Des del 1514 fins al 1804 van estar a càrrec del Gremi de Sant Josep dels fusters i al segle XIX van passar a mans de l'Ajuntament. Actualment el seguici popular compta amb la desfilada de tres parelles de gegants acompanyades musicalment de gralles i timbals.

Els Gegantons Negritos, obra de l'escultor Bernat Verderol, són una parella formada pel "Negrito", un gegant de mig cos que llueix un vestit blanc i porta un rotllo de paper a la mà dreta com a símbol de la inscripció al registre civil o el dret de ciutadania, i la "Negrita", que llueix un vestit de ratlles vermelles i blanques amb el lloro característic, també a la mà dreta.

Els Gegants Moros llueixen vestits, ell blau i ella verdós, tots coberts de brodats i passamaneria. El gegant porta l'escut de la ciutat a la mà dreta i ella, un ram de flors a l'esquerra. També són obra de Bernat Verderol.

Els Gegants Vells, obra d'Antoni Verdaguer, daten de 1825 i són les peces més antigues que surten al seguici popular. Cisellats en cartró-pedra, ell porta una porra a la mà dreta, senyal d'antiguitat i ella, un ram de flors a la mateixa mà.

Els Nanos Vells, obra de Bernat Verderol, constitueixen un conjunt de tretze testes construïdes actualment en fibra a partir dels originals de 1865, tot i que es tenen notícies de capgrossos a Tarragona des del 1844. Representen la variada tipologia de la societat tarragonina del vuit-cents i cada capgròs va vestit d'acord amb el vestuari propi del personatge que representa.

El ball de bastons està conformat pels balladors que porten bastons a les mans, el personatge del macer, que du una maça de grans dimensions i el diable burlesc, amb una forca. El ball s'executa seguint els acords de la flauta. Les primeres notícies que es tenen del ball daten de 1633 i des de 1841 fins a l'actualitat el ball ha gaudit d'una extraordinària continuïtat.

Els castells comencen a estructurar-se com a tals a finals del segle XVIII i començament del XIX. Concretament, l'any 1802 es té constància a Tarragona del primer castell de set pisos a tot Catalunya. Des d'aleshores han tingut una presència festiva gairebé ininterrompuda, a excepció del període 1913 i 1921, quan la supressió de la celebració o bé la seva decadència particular els va apartar de les celebracions de Santa Tecla. És l'element més modern dels que configura el seguici. Esmment específic s'enduen els pilars caminant que puguen i baixen els 20 graons de les escales de la catedral per intentar arribar a l'Ajuntament.

Un altre element singular de Santa Tecla són les campanes i els seus tocs festius que acompanyen molts dels actes i en els quals s'utilitzen les dotze campanes anomenades litúrgiques que daten dels segles XIV al XX. Els tocs són el de vigília de gran festa, el de vespres, el de prima de festa i el de processó solemne o repic general.

(10.153.038)
